

Oikeustapauskokoelma

UNIONIN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (neljäs jaosto)

16 päivänä huhtikuuta 2015*

Kumoamiskanne — Poliisiyhteistyö ja oikeudellinen yhteistyö rikosasioissa — Aikaisemman päätöksen voimaantulopäivän vahvistaminen — Oikeusperustan määrittäminen — Lissabonin sopimuksen voimaantulon jälkeen sovellettavat oikeussäännöt — Siirtymämääräykset — Johdettu oikeusperusta — Parlamentin kuuleminen

Asiassa C-540/13,

jossa on kyse SEUT 263 artiklaan perustuvasta kumoamiskanteesta, joka on nostettu 15.10.2013,

Euroopan parlamentti, asiamiehinään F. Drexler, A. Caiola ja M. Pencheva, prosessiosoite Luxemburgissa,

kantajana,

vastaan

Euroopan unionin neuvosto, asiamiehinään K. Pleśniak ja A. F. Jensen,

vastaajana,

UNIONIN TUOMIOISTUIN (neljäs jaosto),

toimien kokoonpanossa: jaoston puheenjohtaja L. Bay Larsen (esittelevä tuomari) sekä tuomarit K. Jürimäe, J. Malenovský, M. Safjan ja A. Prechal,

julkisasiamies: N. Wahl,

kirjaaja: hallintovirkamies V. Tourrès,

ottaen huomioon kirjallisessa käsittelyssä ja 5.11.2014 pidetyssä istunnossa esitetyn,

kuultuaan julkisasiamiehen 22.1.2015 pidetyssä istunnossa esittämän ratkaisuehdotuksen,

on antanut seuraavan

* Oikeudenkäyntikieli: ranska.

tuomion

- 1 Euroopan parlamentti vaatii kanteellaan unionin tuomioistuinta kumoamaan jäsenvaltioiden nimeämien viranomaisten ja Europolin pääsystä tekemään hakuja viisumitietojärjestelmästä (VIS) terrorismirikosten ja muiden vakavien rikosten torjumiseksi, havaitsemiseksi ja tutkimiseksi tehdyn päätöksen 2008/633/YOS voimaantulopäivän vahvistamisesta 22.7.2013 annetun neuvoston päätöksen 2013/392/EU (EUVL L 198, s. 45; jäljempänä riidanalainen päätös).

Asiaa koskevat oikeussäännöt

- 2 Jäsenvaltioiden nimeämien viranomaisten ja Europolin pääsystä tekemään hakuja viisumitietojärjestelmästä (VIS) terrorismirikosten ja muiden vakavien rikosten torjumiseksi, havaitsemiseksi ja tutkimiseksi 23.6.2008 tehdyn neuvoston päätöksen 2008/633/YOS (EUVL L 218, s. 129) 18 artiklan 2 kohdassa säädetään seuraavaa:

”Päätöstä sovelletaan neuvoston määrittämästä päivästä heti, kun komissio on ilmoittanut neuvostolle, että [viisumitietojärjestelmästä (VIS) ja lyhytaikaista oleskelua varten myönnettäviä viisumeja koskevasta jäsenvaltioiden välisestä tietojenvaihdosta 9.7.2008 annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston] asetus (EY) N:o 767/2008 [(VIS-asetus) (EUVL L 218, s. 60)] on tullut voimaan ja että sitä voidaan soveltaa täysimääräisesti.

Neuvoston pääsihteeristö julkaisee kyseisen päivämäärän Euroopan unionin virallisessa lehdessä.”

Riidanalainen päätös

- 3 Päätöksen 2013/392, joka koskee EUT-sopimusta sekä päätöstä 2008/633 ja erityisesti sen 18 artiklan 2 kohtaa, 1 artiklassa säädetään, että tätä päätöstä sovelletaan 1 päivästä syyskuuta 2013.

Asianosaisten vaatimukset

- 4 Parlamentti vaatii, että unionin tuomioistuin
- kumoaa riidanalaisen päätöksen
 - pysyttää kyseisen päätöksen vaikutukset voimassa siihen asti, kunnes se korvataan uudella toimella, ja
 - velvoittaa neuvoston korvaamaan oikeudenkäyntikulut.
- 5 Neuvosto vaatii, että unionin tuomioistuin
- jättää kanteen tutkimatta tai ainakin hylkää sen perusteettomana
 - toissijaisesti, mikäli riidanalainen päätös kumotaan, pysyttää mainitun päätöksen vaikutukset voimassa siihen asti, kunnes se korvataan uudella toimella, ja
 - velvoittaa parlamentin korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

Kanne

- 6 Parlamentti vetoaa kanteensa tueksi kahteen kanneperusteeseen, joista ensimmäinen koskee olennaisen menettelymääräyksen rikkomista, koska parlamentti ei ole ollut mukana riidanalaisen päätöksen antamismenettelyssä, ja toinen kumotun tai lainvastaisen oikeusperustan käyttämistä.

Parlamentin esittämien tiettyjen kanneperusteiden tai väitteiden tutkittavaksi ottaminen

Asianosaisten lausumat

- 7 Neuvosto katsoo, että parlamentin esittämät tietyt kanneperusteet tai väitteet on jätettävä tutkimatta selkeyden ja täsmällisyyden puuttumisen vuoksi. Näin on niiden kanneperusteiden tai väitteiden osalta, jotka koskevat olennaisen menettelymääräyksen rikkomista, EU 39 artiklan 1 kohdan soveltamista, kumotun oikeusperustan käyttämistä ja oikeusvarmuuden periaatteen ja toimielinten tasapainoa koskevan periaatteen loukkaamista.
- 8 Parlamentti väittää, että kannekirjelmä on riittävän selkeä ja täsmällinen.

Unionin tuomioistuimen arviointi asiasta

- 9 On muistutettava, että unionin tuomioistuimen työjärjestyksen 120 artiklan c alakohdasta ja siihen liittyvästä oikeuskäytännöstä käy ilmi, että kannekirjelmässä on mainittava oikeudenkäynnin kohde sekä perusteet ja perustelut, joihin asiassa vedotaan, ja yhteenveto kyseisistä perusteista. Näiden mainintojen on oltava riittävän selkeitä ja täsmällisiä, jotta vastaaja voi valmistella puolustuksensa ja jotta unionin tuomioistuin voi harjoittaa valvontaansa. Tästä johtuu, että niiden oleellisten tosiseikkojen ja oikeudellisten seikkojen, joihin kanne perustuu, on ilmettävä johdonmukaisesti ja ymmärrettävästi itse kannekirjelmän tekstistä ja että kannekirjelmässä esitetyt vaatimukset on muotoiltava yksiselitteisesti, jottei tuomioistuin lausuisi kanteen ulkopuolelta tai jättäisi lausumatta jostakin kanneperusteesta (ks. vastaavasti tuomio Yhdistynyt kuningaskunta v. neuvosto, C-209/13, EU:C:2014:283, 30 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).
- 10 Nyt käsiteltävässä asiassa tapa, jolla kannekirjelmään sisältyvät kanneperusteet tai väitteet on esitetty ja jonka selkeyden ja täsmällisyyden puuttumiseen neuvosto vetoaa, täyttää tällaiset edellytykset. Se on erityisesti mahdollistanut neuvoston voivan valmistella puolustuksensa näiden kanneperusteiden tai väitteiden osalta ja antaa unionin tuomioistuimelle mahdollisuuden suorittaa riidanalaista päätöstä koskevan tuomioistuinvalvonnan.
- 11 Tästä seuraa, että oikeudenkäyntiväite, joka koskee kannekirjelmän väitettyä selkeyden ja täsmällisyyden puuttumista, on hylättävä.
- 12 Näin ollen on niin, että koska toimen oikeusperusta ratkaisee toimen antamiseksi noudatettavan menettelyn (tuomio parlamentti v. neuvosto, C-130/10, EU:C:2012:472, 80 kohta ja tuomio parlamentti v. neuvosto, C-658/11, EU:C:2014:2025, 57 kohta), on tutkittava ensin toinen kanneperuste.

Toinen kanneperuste, joka koskee kumotun tai lainvastaisen oikeusperustan käyttämistä

Toisen kanneperusteen ensimmäinen osa, joka koskee kumotun oikeusperustan käyttämistä

– Asianosaisten lausumat

- 13 Parlamentti väittää, että riidanalaiseen päätökseen sisältyvä viittaus EUT-sopimukseen on liian yleinen voidakseen toimia kyseisen päätöksen oikeusperustana ja että päätöksen 2008/633 18 artiklan 2 kohtaa ei voida pitää todellisena oikeusperustana.
 - 14 Mainitussa säännöksessä näet vain viitataan implisiittisesti EU 34 artiklan 2 kohdan c alakohtaan, joka oli parlamentin mukaan ainoa mahdollinen oikeusperusta annettaessa riidanalaisen päätöksen kaltaista toimea aikaisemman kolmannen pilarin yhteydessä.
 - 15 Parlamentti katsoo tästä syystä, että neuvoston käyttämä oikeusperusta on EU 34 artiklan 2 kohdan c alakohta. Koska kyseinen 34 artikla kumottiin Lissabonin sopimuksella, sitä ei voitu enää käyttää oikeusperustana annettaessa uusia toimia. Sillä seikalla, että johdetun oikeuden säännöksessä viitataan implisiittisesti kyseiseen 34 artiklaan, ei ole tässä yhteydessä merkitystä, koska on katsottava, ettei kyseistä määräystä voida enää soveltaa Lissabonin sopimuksen voimaantulon vuoksi.
 - 16 Neuvosto toteaa antaneensa riidanalaisen päätöksen päätöksen 2008/633 18 artiklan 2 kohdan, luettuna yhdessä siirtymämääräyksistä tehdyn pöytäkirjan N:o 36 (jäljempänä siirtymämääräyksistä tehty pöytäkirja) 9 artiklan kanssa, nojalla. Se korostaa tässä yhteydessä, että riidanalainen päätös ei koske yleisesti EU-sopimusta eikä erityisesti EU 34 artiklan 2 kohdan c alakohtaa.
- Unionin tuomioistuimen arviointi asiasta
- 17 Arvioitaessa toisen kanneperusteen ensimmäisen osan perusteltavuutta on selvitettävä oikeusperusta, jonka nojalla riidanalainen päätös annettiin.
 - 18 Tässä yhteydessä on todettava, että kyseisessä päätöksessä ei viitata EU 34 artiklaan ja että sen johdanto-osan viittauskappaleissa viitataan nimenomaisesti EUT-sopimukseen ja päätöksen 2008/633 18 artiklan 2 kohtaan.
 - 19 Näin ollen riidanalaisen päätöksen sanamuodon, jossa pitää perusteluvollisuuden täyttämiseksi lähtökohtaisesti mainita oikeudellinen perusta, jonka nojalla se on annettu (ks. vastaavasti tuomio komissio v. neuvosto, C-370/07, EU:C:2009:590, 39 ja 55 kohta), perusteella ei voida katsoa, että mainittu päätös on annettu EU 34 artiklan nojalla.
 - 20 Lisäksi on todettava, että mikään muu seikka riidanalaisessa päätöksessä ei viittaa siihen, että neuvosto aikoi käyttää kyseistä 34 artiklaa mainitun päätöksen oikeusperustana.
 - 21 Erityisesti on todettava, että vaikka katsottaisiinkin toteen näytetyksi, että EU 34 artiklan 2 kohdan c alakohta oli ainoa mahdollinen oikeusperusta riidanalaisen päätöksen kaltaisen toimen antamiseksi, tällä seikalla ei ole tässä yhteydessä merkitystä, koska neuvoston nimenomainen valinta olla mainitsematta riidanalaisessa päätöksessä tätä määräystä ja mainita sitä vastoin EUT-sopimus ja päätöksen 2008/633 18 artiklan 2 kohta osoittaa selvästi, että riidanalainen päätös perustuu tähän viimeksi mainittuun säännökseen sellaisenaan.
 - 22 Tästä seuraa, että se, että EU 34 artikla on kumottu Lissabonin sopimuksella, ei poista riidanalaiselta päätökseltä oikeusperustaa.

- 23 Toisen kanneperusteen ensimmäinen osa on edellä esitettyjen seikkojen perusteella hylättävä perusteettomana.

Toisen kanneperusteen toinen osa, joka koskee lainvastaisen oikeusperustan käyttämistä

– Asianosaisten lausumat

- 24 Parlamentti toteaa, että mikäli olisi katsottava, että päätöksen 2008/633 18 artiklan 2 kohta on riidanalaisen päätöksen oikeusperusta, kyseinen säännös on lainvastainen johdettu oikeusperusta, johon riidanalainen päätös ei voi pätevästi perustua.
- 25 Parlamentin mukaan unionin tuomioistuimen oikeuskäytännöstä käy näet ilmi, että johdetun oikeusperustan, jolla lievennetään toimen antamista koskevaa menettelyä, käyttöön ottaminen ei ole yhteensopivaa perussopimusten kanssa. Näin on sen mukaan päätöksen 2008/633 18 artiklan 2 kohdan osalta, koska siinä ei määrätä parlamentin kuulemisesta, vaikka tätä edellytetään EU 39 artiklassa riidanalaisen päätöksen kaltaisten toimien antamiseksi.
- 26 Lisäksi parlamentti toteaa, että päätöksen 2008/633 18 artiklan 2 kohtaa ei voida soveltaa enää Lissabonin sopimuksen voimaantulon jälkeen ja että sillä poiketaan lainvastaisesti Lissabonin sopimuksella uusien toimien antamiseksi perustetusta menettelystä. Tällaista poikkeamista ei sen mukaan sallita siirtymämääräyksistä tehdyn pöytäkirjan 9 artiklassa, jossa edellytetään ainoastaan, että aikaisemman kolmannen pilarin toimet eivät kumoudu automaattisesti Lissabonin sopimuksen tullessa voimaan.
- 27 Neuvosto väittää pääasiallisesti, että parlamentin esittämä, päätöksen 2008/633 18 artiklan 2 kohtaa koskeva lainvastaisuusväite on jätettävä tutkimatta. Se toteaa tässä yhteydessä, että siirtymämääräyksistä tehdyn pöytäkirjan 10 artiklan 1 kohdan nojalla Euroopan unionin tuomioistuimen kyseistä päätöstä koskeva toimivalta säilyi 1.12.2014 asti sellaisena kuin se oli ennen Lissabonin sopimuksen voimaantuloa. Tuolloin sovelletussa EU 35 artiklan 6 kohdassa ei määrätty parlamentin mahdollisuudesta nostaa kumoamiskanne mainitun päätöksen kaltaisesta, aikaisemman kolmannen pilarin yhteydessä annetusta toimesta. Neuvoston mukaan unionin tuomioistuimen puuttuvasta toimivallasta tällä alalla seuraa, että parlamentin esittämä lainvastaisuusväite on jätettävä tutkimatta.
- 28 Neuvosto väittää toissijaisesti, että päätöksen 2008/633 18 artiklan 2 kohta oli sen antamishetkellä yhteensopiva EU-sopimuksen kanssa. Tämä säännös näet koskee ainoastaan EU 34 artiklan 2 kohdan c alakohdassa määrätyn menettelyn soveltamista, eikä sillä siten otettu käyttöön sui generis -menettelyä, jossa suljetaan pois parlamentin kuuleminen.
- 29 Neuvosto toteaa Lissabonin sopimuksen voimaantulon vaikutuksista, että parlamentin esittämä siirtymämääräyksistä tehdyn pöytäkirjan 9 artiklan tulkinta estää kaikki mahdollisuudet antaa aikaisempaan kolmanteen pilariin kuuluvissa säädöksissä säädettyjä täytäntöönpanotoimia ja että juuri tämän tilanteen perussopimusten laatijat halusivat välttää.

– Unionin tuomioistuimen arviointi asiasta

- 30 Unionin tuomioistuimen vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan unionin toimen oikeudellisen perustan valinnan on perustuttava sellaisiin objektiivisiin seikkoihin, jotka voivat olla tuomioistuimen suorittaman valvonnan kohteena ja joihin kuuluvat toimen tarkoitus ja sisältö (tuomio komissio v. parlamentti ja neuvosto, C-43/12, EU:C:2014:298, 29 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

- 31 Tässä yhteydessä on todettava, että asianosaisten välillä ei ole kiistaa päätöksen 2008/633 18 artiklan 2 kohdan ja riidanalaisen päätöksen tarkoituksen tai sisällön välisestä suhteesta. Parlamentti sitä vastoin riitauttaa kyseisen säännöksen laillisuuden ja väittää, että sillä lievennetään riidanalaisen päätöksen kaltaisen toimen antamista koskevaa menettelyä verrattuna perussopimuksissa tämän osalta määrättyyn menettelyyn.
- 32 Unionin tuomioistuimen oikeuskäytännöstä käy ilmi, että koska unionin toimielinten päätöksentekoa koskevat säännöt vahvistetaan perussopimuksissa, eivätkä ne ole jäsenvaltioiden eivätkä toimielinten itsensä määrättävissä, ainoastaan perussopimuksissa voidaan erityistapauksissa valtuuttaa toimielin muuttamaan niissä määrättyä päätöksentekomenettelyä. Näin ollen siitä, että toimielimelle tunnustettaisiin mahdollisuus vahvistaa johdettuja oikeusperustoja joko toimen antamista koskevien menettelyjen tiukentamiseksi tai lieventämiseksi, seuraisi, että toimielimelle myönnettäisiin lainsäädäntövaltaa, joka ylittäisi perussopimuksissa määrätyn toimivallan (ks. tuomio parlamentti v. neuvosto, C-133/06, EU:C:2008:257, 54–56 kohta).
- 33 Tätä ratkaisua, joka on vahvistettu tuomiossa parlamentti v. neuvosto (C-133/06, EU:C:2008:257) ja joka koskee johdettua oikeusperustaa, joka mahdollistaa lainsäädäntötoimien antamisen, on sovellettava myös johdetun oikeuden toimessa vahvistettuihin oikeusperustoihin, jotka mahdollistavat tätä toimea koskevien täytäntöönpanotoimien antamisen tiukentamalla tai lieventämällä perussopimuksissa määrättyjä tällaisten toimien antamista koskevia menettelyjä.
- 34 Vaikka näet on totta, että perussopimuksissa määrätään, että parlamentti ja neuvosto määrittävät tiettyjä komission täytäntöönpanovallan käyttöä koskevia sääntöjä, on kuitenkin niin, että perussopimuksissa määrättyt täytäntöönpanotoimien antamista koskevat erityiset säännöt sitovat toimielimiä samalla perusteella kuin lainsäädäntötoimien antamista koskevat erityiset säännöt, eikä niistä voida siten poiketa johdetun oikeuden toimilla.
- 35 Tässä asiayhteydessä on niin, että koska unionin toimen laillisuutta on arvioitava toimen antamisajankohtana olemassa olleiden tosiseikkojen ja oikeudellisten seikkojen perusteella (ks. analogisesti tuomio Gualtieri v. komissio, C-485/08 P, EU:C:2010:188, 26 kohta; tuomio Schindler Holding ym. v. komissio, C-501/11 P, EU:C:2013:522, 31 kohta ja tuomio Schaible, C-101/12, EU:C:2013:661, 50 kohta), päätöksen 2008/633 18 artiklan 2 kohdan laillisuutta on arvioitava niiden määräysten perusteella, joilla säänneltiin kyseisen päätöksen antamisajankohtana riidanalaisen päätöksen kaltaisen toimen antamista, eli EU 34 artiklan 2 kohdan c alakohdan ja EU 39 artiklan 1 kohdan perusteella.
- 36 Näistä määräyksistä seuraa, että neuvosto, joka tekee ratkaisunsa tapauksesta riippuen joko yksimielisesti tai määräenemmistöllä, antaa parlamenttia kuultuaan EU-sopimuksen VI osaston päämäärien mukaisia tarkoituksia varten muut kuin EU 34 artiklan 2 kohdan a ja b alakohdassa tarkoitettut päätökset ja näiden päätösten täytäntöön panemiseksi tarvittavat toimet.
- 37 Tässä yhteydessä on tosin todettava, että päätöksen 2008/633 18 artiklan 2 kohdan sanamuodossa ei säädetä neuvoston velvollisuudesta kuulla parlamenttia ennen tässä säännöksessä tarkoitettujen toimen antamista.
- 38 Vakiintuneessa oikeuskäytännössä on kuitenkin todettu, että unionin johdetun oikeuden tointa on tulkittava niin pitkälti kuin mahdollista siten, että sen sisältö on sopusoinnussa perussopimusten määräysten kanssa (tuomio Efir, C-19/12, EU:C:2013:148, 34 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).
- 39 Koska näin ollen yhtäältä velvollisuus tulkita johdetun oikeuden tointa primaarioikeuden mukaisesti on seurausta yleisestä tulkintaperiaatteesta, jonka mukaan säännöstä on tulkittava niin pitkälle kuin mahdollista tavalla, joka ei aseta sen laillisuutta kyseenalaiseksi (ks. vastaavasti tuomio Sturgeon ym., C-402/07 ja C-432/07, EU:C:2009:716, 47 ja 48 kohta ja tuomion uudelleen käsittely komissio v. Strack, C-579/12 RX-II, EU:C:2013:570, 40 kohta), ja koska toisaalta päätöksen 2008/633 18 artiklan 2 kohdan

laillisuutta on arvioitava nyt annettavan tuomion 35 kohdassa selostetuista syistä erityisesti EU 39 artiklan 1 kohdan perusteella, ensin mainittua säännöstä on tulkittava viimeksi mainitun määräyksen mukaisesti.

- 40 Näin ollen päätöksen 2008/633 18 artiklan 2 kohtaa on tulkittava EU 39 artiklan 1 kohdan mukaan siten, että siinä sallitaan neuvoston antavan toimen, jolla vahvistetaan tämän päätöksen voimaantulopäivä, vasta sen kuultua parlamenttia. Tästä seuraa, että on hylättävä parlamentin väite, jonka mukaan se, että ensin mainitussa säännöksessä ei määrätä parlamentin kuulemista koskevasta velvollisuudesta, tarkoittaa, että siinä otetaan käyttöön riidanalaisen päätöksen kaltaisen toimen antamista koskeva menettely, joka on lievempi kuin EU-sopimuksessa tältä osin määrätty menettely.
- 41 Parlamentin väitteistä, jotka koskevat sitä, että päätöksen 2008/633 18 artiklan 2 kohta on ristiriidassa Lissabonin sopimuksen voimaantulon jälkeen sovellettavien menettelymääräysten kanssa, on todettava joka tapauksessa, että siirtymämääräyksistä tehty pöytäkirja sisältää määräyksiä, jotka koskevat erityisesti Lissabonin sopimuksen voimaantulon jälkeen EU-sopimuksen nojalla ennen kyseistä voimaantuloa annettuihin toimiin sovellettavaa oikeudellista järjestelmää.
- 42 Mainitun pöytäkirjan 9 artiklassa määrätään siten, että tällaisten säädösten oikeusvaikutukset säilyvät niin kauan kuin näitä säädöksiä ei kumota, julisteta mitättömiksi tai muuteta perussopimusten nojalla.
- 43 Tätä artiklaa on tulkittava kyseisen pöytäkirjan johdanto-osan ensimmäisen perustelukappaleen valossa; siinä täsmennetään, että siirtyminen Lissabonin sopimusta aiemmin sovellettavien perussopimusten institutionaalisista määräyksistä mainitun sopimuksen toimielinjärjestelmää koskeviin määräyksiin edellyttää siirtymämääräyksiä.
- 44 Koska Lissabonin sopimuksella on näin ollen muutettu huomattavasti poliisiyhteistyön ja rikosasioissa tehtävän oikeudellisen yhteistyön institutionaalista kehystä, on katsottava, että siirtymämääräyksistä tehdyn pöytäkirjan 9 artiklalla pyritään erityisesti takaamaan, että tämän yhteistyön alalla annettuja toimia voidaan yhä soveltaa tehokkaasti mainitun yhteistyön institutionaalisen kehysten muuttamisesta huolimatta.
- 45 Jos hyväksyttäisiin parlamentin väite, jonka mukaan siitä, että Lissabonin sopimuksella kumottiin poliisiyhteistyön ja rikosasioissa tehtävän oikeudellisen yhteistyön alaan kuuluvien toimien antamista koskevat erityiset menettelyt, aiheutuisi, että tällaisia toimia olisi mahdotonta antaa kyseisen yhteistyön alalla annetuissa yleisesti sovellettavissa toimissa säädettyjen edellytysten mukaisesti ennen kuin näitä toimia on muutettu Lissabonin sopimuksen mukaisiksi, kyseisten toimien tehokas soveltaminen monimutkaistuisi tai jopa estyisi, mikä vaarantaisi siten perussopimusten laatijoiden tavoitteleman päämäärän toteuttamisen.
- 46 Parlamentin nyt käsiteltävässä asiassa esittämä siirtymämääräyksistä tehdyn pöytäkirjan 9 artiklan tulkinta, jonka mukaan kyseinen artikla tarkoittaa ainoastaan, että poliisiyhteistyön ja rikosasioissa tehtävän oikeudellisen yhteistyön alalla annetut toimet eivät kumoudu automaattisesti Lissabonin sopimuksen tullessa voimaan, poistaisi kyseiseltä artiklalta kokonaan tehokkaan vaikutuksen.
- 47 Edellä esitetystä seuraa, että EU-sopimuksen nojalla sääntöjenmukaisesti ennen Lissabonin sopimuksen voimaantuloa annettuun toimeen sisältyvän säännöksen, jossa vahvistetaan muiden toimien antamista koskevia menettelyjä, oikeusvaikutukset säilyvät niin kauan kuin tätä tointa ei kumota lainsäädäntömenettelyssä tai tuomioistuimessa taikka muuteta, ja se mahdollistaa näiden toimien antamisen siinä määritetyn menettelyn mukaisesti.
- 48 Näissä olosuhteissa se seikka, että päätöksen 2008/633 18 artiklan 2 kohdassa säädettäisiin riidanalaisen päätöksen kaltaisen toimen antamista koskevia menettelyjä, jotka ovat tiukempia tai lievempiä kuin EUT-sopimuksessa tämän osalta määrätty menettely, ei tarkoita, että kyseinen säännös on lainvastainen johdettu oikeusperusta, jonka soveltaminen olisi hylättävä väitteen perusteella.

- 49 Näin ollen näissä olosuhteissa toisen kanneperusteen toinen osa on hylättävä perusteettomana ilman, että on tarpeen lausua sen tutkittavaksi ottamisesta (ks. analogisesti tuomio Ranska v. komissio, C-233/02, EU:C:2004:173, 26 kohta ja tuomio Komninou ym. v. komissio, C-167/06 P, EU:C:2007:633, 32 kohta), ja kyseinen kanneperuste on siten hylättävä kokonaisuudessaan.

Ensimmäinen kanneperuste, joka koskee olennaisen menettelymääräyksen rikkomista

Asianosaisten lausumat

- 50 Parlamentti väittää, että siinä tapauksessa, että Lissabonin sopimusta edeltävää järjestelmää sovellettaisiin yhä nyt käsiteltävässä asiassa, sitä olisi kuultava EU 39 artiklan 1 kohdan nojalla.
- 51 Neuvosto sitä vastoin katsoo, että päätöksen 2008/633 18 artiklan 2 kohtaan ei sisälly säännöksiä parlamentin osallistumisesta riidanalaisen päätöksen antamiseen ja että EU 39 artiklan tultua kumotuksi Lissabonin sopimuksella parlamenttia ei ole enää tarpeen kuulla tämän päätöksen täytäntöönpanoa koskevien toimien antamiseksi.
- 52 Neuvoston mukaan siirtymämääräyksistä tehdyn pöytäkirjan 10 artiklan 1 kohdassa vahvistetaan tämä arviointi, koska siinä ei mainita EU 39 artiklaa niiden määräysten joukossa, joiden vaikutukset pysyvät voimassa Lissabonin sopimuksen voimaantulon jälkeen. Se, että antamismenettelyyn sisällytettäisiin velvollisuus kuulla parlamenttia, tarkoittaisi lisäksi, että SEUT 291 artiklassa tarkoitettuun menettelyyn lisättäisiin seikka, josta kyseisessä artiklassa ei ole määrätty, ja tällä tavoin asetettaisiin kyseenalaiseksi Lissabonin sopimuksella vahvistettu toimielinten tasapaino.

Unionin tuomioistuimen arviointi asiasta

- 53 On muistutettava, että parlamentin kuuleminen sääntöjenmukaisesti unionin oikeuden sovellettavissa säännöissä edellytetyissä tapauksissa on olennainen menettelymääräys, jonka noudattamatta jättäminen aiheuttaa kysymyksessä olevan toimen pätemättömyyden (ks. vastaavasti tuomio parlamentti v. neuvosto, C-65/93, EU:C:1995:91, 21 kohta ja tuomio parlamentti v. neuvosto, C-417/93, EU:C:1995:127, 9 kohta).
- 54 Koska toiseen kanneperusteeseen annetusta vastauksesta käy ilmi, että neuvosto saattoi pätevästi perustaa riidanalaisen päätöksen päätöksen 2008/633 18 artiklan 2 kohtaan, on selvitetävä, onko parlamenttia kuultava ennen toimen antamista tämän säännöksen nojalla.
- 55 Tässä yhteydessä nyt annettavan tuomion 40–47 kohdassa tehdyistä toteamuksista käy ilmi, että päätöksen 2008/633 18 artiklan 2 kohdan, sellaisena kuin se on tulkittuna EU 39 artiklan 1 kohdan mukaisesti, oikeusvaikutukset säilyvät niin kauan kuin sitä ei kumota lainsäädäntömenettelyssä tai tuomioistuimessa taikka muuteta, ja se mahdollistaa riidanalaisen päätöksen kaltaisen toimen antamisen siinä määritetyn menettelyn mukaisesti. Näin ollen neuvoston on kuultava parlamenttia ennen tämän päätöksen voimaantulopäivän vahvistamista.
- 56 Toisin kuin neuvosto väittää, se, että EU 39 artiklan 1 kohta kumottiin Lissabonin sopimuksella, ei aseta kyseenalaiseksi mainittua parlamentin kuulemistä koskevaa velvollisuutta.
- 57 Nyt annettavan tuomion 39 kohdassa tehtyjen toteamusten perusteella on näet niin, että EU 39 artiklan 1 kohdan kumoaminen päätöksen 2008/633 18 artiklan 2 kohdan antamisen jälkeen ei poista velvollisuutta tulkita viimeksi mainittua säännöstä EU 39 artiklan 1 kohdan mukaisesti.

- 58 Samoin se seikka, että SEUT 291 artiklassa ei määrätä parlamentin kuulemista koskevasta velvollisuudesta, on merkityksetön, koska velvollisuus kuulla parlamenttia on yksi päätöksen 2008/633 oikeusvaikutuksista, joka pysyy voimassa Lissabonin sopimuksen voimaantulon jälkeen siirtymämääräyksistä tehdyn pöytäkirjan 9 artiklan nojalla, sellaisena kuin sitä on tulkittu nyt annettavan tuomion 47 kohdassa.
- 59 On kiistatonta, että neuvosto antoi riidanalaisen päätöksen kuulematta ensin parlamenttia.
- 60 Tästä seuraa, että ensimmäinen kanneperuste, joka koskee olennaisen menettelymääräyksen rikkomista, on perusteltu ja että riidanalainen päätös on näin ollen kumottava.

Vaatimus riidanalaisen päätöksen vaikutusten pysyttämisestä

- 61 Sekä parlamentti että neuvosto vaativat unionin tuomioistuinta, mikäli se kumoaa riidanalaisen päätöksen, pysyttämään sen vaikutukset voimassa siihen asti, kunnes se korvataan uudella toimella.
- 62 Tässä yhteydessä on muistutettava, että SEUT 264 artiklan toisen kohdan mukaan unionin tuomioistuin voi tarpeellisiksi katsomissaan tapauksissa todeta, miltä osin kumotun toimen vaikutuksia on pidettävä pysyvinä.
- 63 Nyt käsiteltävässä asiassa riidanalaisen päätöksen kumoaminen ilman että sen vaikutuksia pysytettäisiin voimassa olisi omiaan estämään kansallisten viranomaisten ja Europolin pääsyä viisumitietojärjestelmään terrorismin ja muiden vakavien rikosten torjumiseksi, havaitsemiseksi ja tutkimiseksi, ja näin ollen sillä loukattaisiin yleisen järjestyksen ylläpitämistä. Vaikka parlamentti vaatii kyseisen päätöksen kumoamista olennaisen menettelymääräyksen rikkomisen perusteella, se ei kuitenkaan riitautta sen tarkoitusta eikä sisältöä.
- 64 Näin ollen riidanalaisen päätöksen vaikutukset on pysytettävä voimassa sen korvaavan uuden toimen voimaantuloon asti.

Oikeudenkäyntikulut

- 65 Unionin tuomioistuimen työjärjestyksen 138 artiklan 1 kohdan mukaan asianosainen, joka häviää asian, velvoitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut, jos vastapuoli on sitä vaatinut. Koska parlamentti on vaatinut neuvoston velvoittamista korvaamaan oikeudenkäyntikulut ja koska tämä on hävinnyt asian, neuvosto on velvoitettava korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

Näillä perusteilla unionin tuomioistuin (neljäs jaosto) on ratkaissut asian seuraavasti:

- 1) **Jäsenvaltioiden nimeämien viranomaisten ja Europolin pääsystä tekemään hakuja viisumitietojärjestelmästä (VIS) terrorismirikosten ja muiden vakavien rikosten torjumiseksi, havaitsemiseksi ja tutkimiseksi tehdyn päätöksen 2008/633/YOS voimaantulopäivän vahvistamisesta 22.7.2013 annettu neuvoston päätös 2013/392/EU kumotaan.**
- 2) **Päätöksen 2013/392 vaikutukset pysytetään voimassa sen korvaavan uuden toimen voimaantuloon asti.**
- 3) **Euroopan unionin neuvosto velvoitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut.**

Allekirjoitukset